

vinskemu ministerstvu, prepise pa naj pošlje vsem drugim trgovskim in obrtnim zbornicam.

Gospod zbornični svetnik Anton Klein priporoča ta predlog, ki se je tudi vsprejel.

Naši dopisi.

Iz Dubice v Bosni 28. apr. — Iz Bosne Vam redko dohajajo dopisi, zato bom v zahvalo za dobrotno pošiljanje „Novic“ jaz poskusil opisati kake tukajšnje razmere, katere bi utegnile štovane vaše čitatelje zanimati. Začela nam se je pomlad, toraj bom opomnil nekaj o prošli zimi, ker je bila nenavadno dolga, in toraj živini prav huda. Po svoji obširnosti od Srbske do Dalmatinske, od Hrvatske pa do Črnegore in morja, ima Bosna s Ercegovino po raznih mestih popolno različnopolnebnje: morsko, dalmatinsko-italijansko na jugo-zapadu, nekako ipavsko, na meji hrvatski ob rekah Uni in Savi (samo strupene burje tukaj ni), pa tudi ostro gorenjsko po brdih in planinah srednje Bosne. Kakor je kje mečja ali trja zima, preskrbuje tudi bolj ali manj človek sebe in živino za zimski čas, da ga prevede do proletja ali pomladi in kedar traje zima navadno, vse gre nekako dobro po redu; ali zima naj se podaljša samo za dve nedelji, težko čuti živina uže kratko to podaljšanje, kar sem letos uže drugikrat skušal v štirih letih. Tukaj na hrvatski meji se živina pase jeseni skoro do božiča, in navadno sneg zginja sredi meseca februarja, da nam je sv. Valentin to, kar je Kranjem sv. Gregor, prvi pomladanski svetnik. Ker Bosanec po stari svoji navadi ali razvadi samo za konje in vole, katere vpreza, nekaj sena pripravi, za drugo živino pa se malo malo briga, kako bode prebila zimo, ter jo izganja iz dvora (hlevi so redki, ko bele vrane) kar pozimi na debeli sneg, da hrusta iz snega štrleče koruzne stable, ali pa objeda in zveči lanske mladike po šumi. Taka in enaka krma gotovo ne zaliva živali z lojem, zato je uže koncem navadne zime slaba in omahava; ako pa se zima podaljša v mesec marec, onda ne more več ustajati in mnogo je pogine ali še o početku pomladi ali pa uže kasneje, ko bi imela ravno najboljšo pašo meseca maja.

Letos se je živina prvokrat na pašo gnala v nedeljo šestdesetnico poslednji dan februarja ali drugi dan ležal je zopet sneg po planjavi ter še dobrih 14 dni živina ni mogla na pašo in potem, ko se je za silo gonila, imela je še povsod dosti snega prigrizovati k suhi in rujavi lanski travi, katero je posebno nahajala po mejah, okoli plotov in grmov. Prve tri tedne hodila je žival nekako počasno in žalostno na pašo brez vsega skakanja in prerivanja; vsa je bila suha, kosti bi ji bil človek skor vse lahko preštel vsaj s tipanjem, potem pa je postajala živejša in urnija in nazadnje celó bodljiva: to lastnost ima bosanska buša, da se hitro popravlja in debelí, če je bila tudi popolno mršava.

Katera živina je toraj toliko srečna, da je doživela če tudi vsa, da le ne preslaba, majnikove gostije, onda lahko zopet in veselo živi do pozne jeseni ter si nabira loj, ki jo ima prihodnjo zimo živeti, ko ne bode imela ne slame ne sena. V daljih zimah pa tudi pogosto konji in vprežni voli tako oslabé in opešajo, da spomladi delati ne morejo. Namesto da bi ž njimi zemljo obdelovali in žito sejali, morajo jih pasti, da dostikrat setev za 3—4 tedne kasneje zvršé, kar navadno žetvi neznano škoduje. Pa kaj je krivo vsem tem nesrečam? Samo stara tukajšnja razvada, da se jeseni nikdo ne meni za potrebno krmo. Travnikov je tu prav dosti in dobrih, da bi se dali celó po trikrat kositi; ali do srede maja

skor se po njih vlačijo goste čede krav in volov, ki vse pomandrajo in popasejo, da se potem le težko zopet obrašča trava in še le okoli velike Gospé pokosé, potem pa zopet brezbrojna živina po njih skače do spomladi. (Konec prih.)

Iz Ljubljane. — Občni zbor Matice Slovenske zbroval je, kakor napovedano, minulo sredo 28. aprila. Navzočih bilo je nad 60 udov in obravnave tekale so redno in mirno, samo pri rešitvi vprašanj, jeli se odobri sklep Matičnega odbora, da ni nakupil J. Stritarjevih spisov za kupnino 2000 gold., postala je razprava nekoliko živahnejša, akoravno ni bila obširna, ker sta se je vdeležila samo dva govornika, predsednik profesor Marn in pa Trstenjak. Občni zbor pritrdil je s 33 glasovi proti 13 naredbi odborovi, da ni kupil Stritarjevih spisov. Po glasovanju, vsled katerega je razprava o pozitivnem predlogu Trstenjakovem, da naj se omenjeni spisi nakupijo, odpadla, govoril je zoper Trstenjaka še g. kanonik Klun. — Nekateri slovenski časniki sukali so vse Stritarjevo vprašanje tako, kakor bi se šlo zato, „Slovencem ohraniti ali rešiti Stritarjeve spise“. To pa je očividno krivo, ker take nevarnosti ni. Na vprašanje, jeli zdaj uže treba, da Matica kupi spise in priredi zbirko Stritarjevih spisov, odgovoril je občni zbor v soglasji z odborom gotovo po vsem nepristransko, da tega zdaj ni treba. Zagovornik nasprotnega predloga g. Trstenjak pa v svojem obširnem zagovoru prav ničesar ni navedel, s čemur bi bil potrebnost to dokazal ali tudi le podpiral.

Pri dopolnilni volitvi odborovi propadlo je vsled nasprotne agitacije mnogo zaslužnih starih odbornikov in izvoljeni so deloma novi odborniki, izmed katerih smo uže sedaj prepričani, da bodo, kakor drugod, tudi pri Matici svoje moči z resnim delom posvetili blagru našega naroda.

Občni zbor Matični vodil je, kakor vse odbore seje med letom, velezaslužni naslednik ranjcega dr. Janeza Bleiweisa na tem mestu, gosp. profesor Marn, z veliko spretnostjo, in je tudi z vsako besedo razodeval, kako zeló mu je pri srcu blagodejen vspeh tega zavoda za povzdigo našega naroda. — Nerazumljivo nam je zato prisiljeno čudenje „Slov. Nar.“, zakaj ni predsedoval dr. Poklukar, ki je, čeravno pripravljen, vodstvo občnega zbora kedarkoli treba prevzeti, vendar-le s pravim čutjem želel, da oni zaslužni gospod, ki je celo leto nosil vsa bremena Matice tudi pri občnem zboru zavzima ono častno mesto, ki mu po vsi pravici pristaja.

Pri dopolnilni volitvi odborovi izvoljeni so bili gg.: Sim. Gregorčič, dr. Poklukar, dr. Tavčar, prof. Raič, Iv. Hribar, prof. Kermavner, J. Murnik, dr. Dolenc, prof. Kaspret in Janko Krsnik.

— Turjaški letni somenj ljubljanski minuli ponedeljek bil je primeroma slabo obiskan. Živine se je sploh malo dognalo in kupčija je bila večinoma omejena na konje in pa na molzne krave. Molzne krave s teleti, ki imajo v obče še najboljšo ceno, prodajale so se primeroma ceno. Videli smo dve boljši po približno 10 centov težki kravi s teleti, srednje starosti, katerih ena je stala 100, druga 130 gold.; pred letom vrgle bi bili taki kravi po 150—170 gold. — Praseta dopeljalo se je primeroma mnogo v starosti 6—9 tednov. Mlajše cenili so 10—11 gold., boljše pa do 19 gold. par. Druga kupčija po mestu se ni mnogo ločila od one zadnjih tržnih dni.

— Gosp. dr. Evgen Valussi, monsignor, goriški prošt in državni poslanec, zvest pristaš Hohenwartovega kluba, imenovan je za škofa v Trident na južnem Tirolskem. Dr. Valussi rojen je leta 1837 poleg Vidma na Laškem. — Čuje se po časnikih, da mu ima kot

prošt nasledovati gosp. profesor dr. Andrej Marušič, čitateljem „Novic“ dobro znan. — Ker dr. Valussi kot knezoškof postane sam po sebi ud gosposke zbornice, tedaj bo tudi za državni zbor treba namestitve volitve in gledati bo na to, da se v ta namen priporoči enako slovenski kot laško-avstrijski stranki dovoljen kandidat, kakor je bil Valussi.

— Gospod Josip Nakus, kurat na Planini pri Vipavi, odlikovan je, kakor poroča uradna „Laib. Zeitg.“, z zlatim križem za zasluge s krono.

— Gosp. deželne sodnije svetovalec L. Ulčar prevzame vodstvo celjske okrajne sodnije na mesto svetovalca Luleka, ki se premesti k tamošnji okrožni sodnji.

— Požar na Bledu. V ponedeljek raznesla se je po Ljubljani govorica, da vas „Grad“ pri Blejskem jezeru gorí; reklo se je, da je došlo to naznanilo brzojavnim potom ljubljanskim uradom. K sreči se ta novica ni potrdila, ampak resnično je, da je v gostilni pri „Litru“ v Zagoricih blizo Malnerjevega hleva streha pogorela, ne da bi se bila pripetila večja nesreča.

— Črna slovesna maša brala se je včeraj v stolni cerkvi ljubljanski za dušni blagor pokojne cesarice Marije Ane.

— Trijaci so zrak zelo ohladili, vedno piha mrzla burja in ko bi prenehala, bati bi se bilo slane. To ni čuda, ker se s severnih dežel brzojavlja, da je na pr. v Galiciji in na Šleskem padlo mnogo snega in se je zrak ohladil do 1° gorkote.

— J. Kralj, morilec svoje pasterke, je pomiloščen sodnija mu je smrtno kazen spremenila v kazen 20letne ječe.

— Razpis zalaganja ali dobave. C. k. trgovinsko ministerstvo je trgovinski in obrtni zbornici naznanilo, da je c. k. ministerstvo za deželno brambo razpisalo, katere oblačilne in opravne stvari želi leta 1886. potom splošne konkurence za c. k. deželno brambo dobiti. Pismene ponudbe je vložiti do 10. maja 1886. opoldne pri c. k. ministerstvu za deželno brambo.

Razpis in pogoji zvedó se pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani.

— Molitvenik „Kruh nebeški“, na svitlo dal župnik Janez Zupančič, doposlan nam je ravnokar v tretjem, zopet pomnoženem natisu. Knjiga je popolen molitvenik za vsakega kristjana, tisk je ličen in cena mu je nespremenjena, kakor v drugem natisu. Založila je knjigo družba sv. Vincencija, prodaja se v katoliški bukvarni v Ljubljani.

— Bralno društvo „Mir“ v Trniji pri Št. Petru na Notranjskem otvori se v nedeljo dne 9. maja.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Danes zboruje prvič po velikonočnih praznikih zopet državni zbor. Na dnevnem redu je poročilo legitimacijskega odseka o potrditvi nekaterih oporečenih volitev, katere se predlagajo v potrditev; dalje z zapisnika poročil peticijskega odseka o peticijah, ena teh prošenj zadeva omejitve ženitev s predlogom, da se o nji preide na dnevni red, ker ta predmet ne spada v področje državnega zbora. Znano je, da je v deželnem zboru kranjskem predložil poslanec Klun načrt zakona o omejitvi ženitev, tedaj pa je c. kr. vlada se izrekla, da to ne spada v področje deželnih zborov. Ta razprava v državnem zboru tedaj zna postati zanimiva.

Danes predloži vlada tudi svoje predloge o pogodbi z Ogersko. Druga seja ima biti v petek z nadaljevanjem

današnjega dnevnega reda, potem pa se ima obravnavati najprej postava o zavarovanju delavcev zoper nezgode, potem pa postava o odpisavanju zemljiškega davka.

Pomenljiva je razsodba najvišje upravne sodnije, katera je izrekla, da razsodbi c. k. namestništva štajerskega in pa c. kr. ministerstva notranjih zadev, po katerih se je sklep graškega mestnega odbora: rešnega telesa spreveda se ne vdeležiti, kot nepostaven ustavil — niste postavni, ker pravica države o nadzorovanju občin je omejenja in po njej smejo se ustaviti samo nepostavni sklepi. Ker pa udje občinskega zastopa niso vezani, vdeležiti se spreveda, zato tudi sklep, ne vdeležiti se, ni nepostaven.

Hrvatska. — Zadnji dan minulega meseca obsojen je bil deželni poslanec dr. Tuškan zaradi krive prisege na 2 leti ječe in zgabo doktorstva in advokature. Tuškan je namreč trdil v prvi pravdi zaradi izgrede v deželnem zboru, da je videl, ko je takrat nekdo bana Hedervarija zagrabil za rame, več drugih prič pa trdi da se to ni zgodilo. — Vladina stranka deželnega zbora zbrala se je minule dni v posvetovanje.

Ogerska. — Veliko strmenje povzročilo je poročilo finančnega odseka državnega zbora o dodatnih kreditih. Iz tega se razvidi, da se vlada prav nič ni brigala za državni proračun, temveč, da je vsak minister ravnal po vsem samovoljno, v proračun se niso devale znane potrebščine, in ker je bilo gospodarstvo uže nekaj let tako, da so pravi stroški prekoračili proračun za 25 do 30 milijonov, so se blagajnice posušile in prav zato se je moralo ministerstvo Tiszovo odločiti, v državnem zboru iskati dodatnega kredita. Največje je pri prekoračenju pri državnih železnicah, sploh pa v vseh oddelkih uprave, samo za Hrvatsko se ni ne en sold več izdal, kot je bil proračunan.

Gotovo nastanejo v državnem zboru zato hude borbe in ako bi bila opozicija veljavnejša, znali bi biti dnevi Tiszove vsegamogočnosti pri kraji. Razumljivo je, ako se je tudi hrvatska vladina stranka posvetovala o tem položaju. — Zanimiva je pa tudi še druga dogodba: pri prihodu cesarjevem v Budapešt predstaviti se mu je imelo vojaštvo v večji paradi. Tu pa so nastopili brambovci „honvedi“ v tako slabi opravi in tako malo izurjeni, da je, kakor tamošnji časniki trdijo, cesar svojo nezadovoljnost o stanu honvedov oistro in brez ovinkov izrekel. — Nakopičava se tedaj od vseh strani Tiszovi vladi neugodno gradivo.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 5. maja ob 2. uri 20 minut popoldne.

Zbornici so se predložili predlogi ogerske pogodbe. Potrdilo se je devet volitev, rešilo več peticij: Klun je pohvalno govoril o omejitvi ženitovanskih oglasnic, o kateri so govorili Niče, Patai, Lienbacher, Schwarzenberg.

Žitna cena

v Ljubljani 24. aprila 1886.

Hektoliter: pšenice domače 8 gold. 10 kr. — banaške 7 gold. 70 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 19 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 4 kr. — ajde 4 gold. 6 kr. — ovsa 3 gold. 57 kr. — Krompir 3 gold. 58 kr. 100 kilogramov.